

KUTSESTANDARD

Plaatija, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Plaatija, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Plaatijad töötavad valdavalt ehitus- ja kinnisvarahooldusettevõtetes. Plaatija põhilised tööülesanded on pindade ettevalmistamine plaatimistööde tegemiseks ja pindade plaatimine. 4. taseme plaatija korraldab iseseisvalt oma töökoha ja vastutab oma tööülesannete kvaliteetse täitmise eest. Töökorraldusest lähtuvalt võib oma kutsealal juhendada ja nõustada vähem kogenud kolleege nende tavatöös.
A.2 Tööosad
A.2.1 Pindade ettevalmistamine 1. Pindade puhastamine 2. Põrandakallete valamine 3. Plaaditavatele pindadele krundi ja hüdroisolatsiooni paigaldamine A.2.2 Pindade plaatimine 1. Pindade ettevalmistamine 2. Plaadi jaotuskavandi koostamine 3. Pindade plaatimine keraamiliste- ja kiviplaatidega 4. Pindade plaatimine looduskividest materjalidega 5. Plaaditud pindade vuukimine 6. Plaaditud pindade kaitsmine võimalike kahjustuste eest 7. Plaaditud pindade remontimine 8. Töö käigus tekkinud vigade parandamine 9. Kliendi nõustamine plaaditud pindade hooldamiseks A.2.3 Energiatõhus ehitamine A.2.4 Madalama kvalifikatsiooniga plaatijate nõustamine ja juhendamine 1. Tööga seotud keskkonnamõjuriskide hindamine ja juhendatava nõustamine 2. Töö teostamisel ilmnenud vigade analüüsimise ja parandamise nõustamine 3. Plaatija juhendamine ja nõustamine tööülesannete täitmisel
A.3 Töö keskkond ja eripära
Üldjuhul töötavad plaatijad täistööajaga (kaheksa tundi päevas, viiel päeval nädalas). Töö toimub nii siseruumides kui ka välitingimustes, sõltuvalt plaaditavast pinnast. Töö on füüsiliselt koormav, töörütm on vahelduv ja sõltub täidetavatest tööülesannetest. Töötatakse sageli sundasendites: redelil seistes, põlvil asendis, käte asend võib olla ka pea kohal. Ettevaatlik tuleb olla komistamise ja libastumistega. Vajalik on kasutada isikukaitsevahendeid: põlvekaitsmeid, tolumumaski, kaitseprille ja -kindaid ning turvajalatseid. Peamised ohud plaatija töös tulenevad kasutatavate elektriliste ja mehaaniliste tööriistade ettevaatamatust käsitsemisest ning seetõttu on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendeid ja kanda kaitseriietust.

Plaatijatöös puututakse kokku ka tolmu ja erinevate kemikaalidega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat.
A.4 Töövahendid
Plaatija töövahendid on erinevad käsitööriistad (plaadikamm, segukellu, vuugiraud, lõiketangid, plaadinuga, lood jne), seadmed ja mõõteriistad (segutrell, plaadilõikur, frees, laser jne) ning materjalid (kuivsegud, liimid, hermeetikud jne).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Plaatija töö eeldab lisaks erialastele oskustele korrektsust ja täpsust, hoolikust, kannatlikkust, ruumilist kujutlusvõimet, liigutuste kiirust ja head koordinatsiooni. Oluline on võime töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas. Väga olulised on hea tervis ja vastupidavus, sest suurem osa tööpäevast möödub sundasendis.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme plaatijatena töötavatel inimestel on üldjuhul erialane kutseharidus ja praktiline töökogemus ehitusettevõttes või keskkaridus ning praktiline töökogemus ehitusettevõttes.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
plaatija

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Plaatija, tase 4 kutse saamiseks peab taotleja tõendama kohustuslikud (B.2.1 – B.2.4), lisaks plaatija kutset läbivad kutsespetsiifilised (B.2.5 – B.2.9) ja üldised läbivad (B.2.10 - 2.17) kompetentsid.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Pindade ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Puhastab isoleeritavad pinnad. Vajadusel täidab praod ja likvideerib pinna ebatasasused. Vajadusel eemaldab viimistletavatelt pindadelt eelnevad viimistluskihid, peseb pinnad sobiva vahendiga ja töötleb antiseptikuga. 2. Arvutab normidega ettenähtud kaldenurgast ja plaaditava pinna suurusest lähtudes majakate kõrgused. Paigaldab majakad ja valab majakaid järgides kalded. 3. Hindab aluspindade niiskustaseme vastavust nõuetele. Lähtudes ruumi iseloomust (kui ruum, niiske ruum) paigaldab plaatkatte alla kas krundi, niiskustõkke ja /või hüdroisolatsiooni. Vajadusel armeerib nurgad ja tihendab kommunikatsioon läbiviigud. Hindab teostatud tööde vastavust tööjoonistele ja etteantud kvaliteedinõuetele. Teadmised: 1) erinevad krundid, niiskustõkked ja hüdroisolatsioonimaterjalid, nende omadused ja kasutusvõimalused; 2) materjalide kulu arvestamise alused vastavalt kulunormidele; 3) tööde teostamise tehnoloogiline järjekord; 4) plaaditavate pindade liigid (niisked ja märjad tsoonid, köetavad ja külmad pinnad jne) ja nendest tulenevad töövõtete valikud. 5) põranda kalletele esitatavad nõuded.	
B.2.2 Pindade plaatimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab pinnad ette plaatimiseks: puhastab pinnad, krundib ja tasandab need. Katab mitteplaaditavad pinnad, valides asjakohased kattematerjalid. 2. Märgib plaaditavatele pindadele etteantud disainkavandi alusel plaatide jaotuvuse, pidades silmas kehtivaid normatiive ja esteetilist lõpptulemust.	

3. Töötleb plaatmaterjalid (murrab, lõikab, lihvib, freesib jne) ning plaadib pinnad vastavalt tööjoonistele või etteantud disainkavandile, valides selleks sobivad materjalid ja töövahendid.
4. Vuugib pinnad erinevat värvi vuugisegudega ja vajadusel viimistleb deformatsioonivuugid, kasutades selleks sobivaid materjale ja töövahendeid.
5. Katab plaaditud pinnad sobilike kattematerjalidega, kaitsmaks neid järgnevate tööoperatsioonide käigus tekkida võivate kahjustuste eest.
6. Eemaldab vigastatud või ebakvaliteetselt paigaldatud plaadid, puhastab pinnad ja taastab vajadusel hüdroisolatsiooni. Asendab vigastatud plaadid uutega, kasutades selleks sobilikke materjale ja töövahendeid.
7. Parandab töö käigus tekkinud vigu (ebatasasused liimkihis, plaatide paigaldamise ebatasasused jm).
8. Nõustab klienti plaaditud pindade hooldamise ja kaitsmise küsimustes (hooldusvahad, impregneerilahused, sobilikud puhastusvahendid jne.)

Teadmised:

- 1) erinevad plaatimissegude ja liimide liigid (plaaditavate pindade eripärast lähtuvalt - külma-, kuum-, niiskuskindlus, survetugevus jm.)
- 2) plaadi jaotuskavandi koostamise ja rakendamise põhimõtted;
- 3) erinevad plaatide liigid nende kasutusotstarbest ja materjalist lähtuvalt;
- 4) plaatide omadused (kuuma-, külma-, kulumis-, libisemiskindlus jne.);
- 5) erinevad vuukimissegud ja hermeetikud, nende omadused ja kasutusvõimalused;
- 6) plaaditud pindade hooldus- ja puhastusvahendid.

B.2.3 Energiatõhus ehitamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Enne töö alustamist valmistab ette nõuetele vastava töökoha, energiasäästu põhimõtteid silmas pidades.
2. Teostab omal kutsealal kõiki tööosasid rakendades sealjuures vajalikke energiatõhususealaseid baasteadmisi.
3. Arvestab oma tööülesandeid täites ehitustegevuse energiakulukusega ning kasutab tööks vajaminevaid energiaallikaid (elekter, vesi, valgustus, soojapuhurid jne.) sihipäraselt ja säästlikult.
4. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades ning talle antud volituste piires sobilikud materjalid (ehitusmaterjalid, kinnitusvahendid, muud töö abivahendid jne.).
5. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades tööülesande sooritamiseks õige tehnoloogia ja sobilikud töövõtteid.
6. Rakendab võimalusel, oma kutsealal ehitustööde tegemisel, kvaliteedi ja kuluefektiivsuse tagamiseks sobilikku moodulmõõtude süsteeme (materjalide mõõdud, karkassi samm jne)
7. Teostab energiatõhususe parandamiseks oma kutseala piires vajalikud tööd.

Teadmised:

- 1) energiatõhususe üldmõisted ja nende tähendused;
- 2) energiatõhusust mõjutavad tegurid;
- 3) peamised energiaallikad Eestis (sh taastuvad energiaallikad);
- 4) ehitustööde kvaliteedinõuded ja nende mõju energiatõhususele;
- 5) piirete soojusjuhtivust ja hoone energiatarbimist mõjutavad tegurid (sh ehitusmaterjalide ja ehitustoodete omadused);
- 6) erinevad tehnosüsteemid, nende valikute mõju hoone energiatõhususele;
- 7) võimalused hoonete energiatõhususe parendamiseks;
- 8) töökultuuri mõju ehitustegevuse energiakulule;
- 9) erinevate ilmastikutingimuste mõju hoonete välispiiretele;
- 10) käitumisharjumuste mõju energiakulule hoonete ekspluateerimisel.

Kompetents on välja töötatud Buildest projekti raames.

B.2.4 Madalama kvalifikatsiooniga plaatijate nõustamine ja juhendamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Nõustab madalama kvalifikatsiooniga plaatijat tööga kaasneda võivate keskkonnariskide määratlemisel ja hindamisel ning nende maandamiseks vajalike abinõude valikul, juhendades töötervishoiu ja tööohutuse nõuetest.
2. Nõustab madalama kvalifikatsiooniga plaatijat töö käigus ilmnunud vigade analüüsimisel ja nende parandamiseks vajalike abinõude valikul.
3. Juhendab madalama kvalifikatsiooniga plaatijat tööülesannete täitmisel.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Materjalide kulu ja tööaja määramine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Töö planeerimiseks määratleb 4. taseme plaatija määratud aja jooksul tööjoonistelt vajalikud lähteandmed, mõõdab selleks ettenähtud tööriistu kasutades viimistletava pinna ning saadud andmete põhjal arvutab välja tööks vajaliku materjalide ja tööaja kulu.	
B.2.6 Nõuetekohase töökoha korraldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Enne töö alustamist korraldab plaatija endale oma tööloigu piires nõuetekohase töökoha: ta paigaldab töölava ja jälgib et säiliks vajalikud käiguteed. Ta katab mitteviiimistletavad pinnad sobiva kattematerjaliga, valmistab ette tööks vajalikud materjalid ja töövahendid ning veendub, et tööfrondil ei oleks segavaid või üleliigseid esemeid. Kontrollib enne töö alustamist vajalike isikukaitsevahendite olemasolu ja korrasolekut. Ladustab materjalid, tagades nende kvaliteedi säilimise.	
B.2.7 Koostöö teiste töövõtjatega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija arvestab töötades ka teiste samal objektil töötavate töövõtjatega	
B.2.8 Materjalide ja pinna omavahelise sobivuse määramine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Hindab plaaditavate pindade ja materjalide sobivust ning kvaliteedile vastavust, juhindudes etteantud tööülesannetest, materjalide ja pindade omadustest. Materjalide mitesobivuse korral konsulteerib oma vahetu juhi või töö tellijaga ning pakub välja võimalikud lahendused.	
B.2.9 Töövahendite kasutamine ja hoiustamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija kasutab kõiki töövahendeid heaperemehelikult – ta korrastab ja puhastab neid regulaarselt ning hoiustab vastavalt nõuetele. Probleemide või puuduste korral informeerib sellest oma vahetut juhti ning teeb ettepanekuid olukorra lahendamiseks.	
B.2.10 Tööjuhiste, tehnoloogiate ja kvaliteedinõuete järgmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija, tase 4 järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. Vajaduse korral konsulteerib materjali tootja/tootja esindajaga.	
B.2.11 Töötervishoiu ja tööohutusnõuete järgimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Vältimaks tööõnnetusi ehitusobjektidel järgib plaatija nii töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö kestel ja töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid ning arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber.	
B.2.12 Esmaabi osutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.	
B.2.13 Ümbritseva keskkonna kaitsmine, jäätmekäitlusnõuete järgimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Maaler, tase 4 määratleb eelseisvast tööülesandest lähtuvalt tööga kaasneda võivad keskkonnariskid ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, tagades jäätmete käitluse, et ümbritsevasse loodusesse ei satuks keskkonnoohtlikke jäätmeid (keemilised ained, plaadijäägid jm). Ta korraldab jäätmete sorteerimise või sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutuse põhimõtetest ning jäätmekäitluseeskirjades olevatest nõuetest.	
B.2.14 Meeskonnatöös osalemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

Plaatija kutsealal töötav inimene on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös ja on valmis teistelt õppima. Ta jagab teistega kogu tööks vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel. Selle taseme plaatija omab vajalikke teadmisi ja oskusi madalama tasemega plaatija juhendamiseks.

B.2.15 Töölaste otsuste vastuvõtmine ja kohanemine muutuvate oludega	EKR tase 4
---	-------------------

Tegevusnäitajad:
Täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul. Analüüsib tagasisidet, võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest. Plaatija, tase 4 on võimeline iseseisvalt kohanema muutuvate tööoludega, oskab leida ja analüüsida asjakohast teavet oma tööülesannete täitmiseks, määratleda, sõnastada ja lahendada probleeme.

B.2.16 Töölaste tagasilöökidega toime tulemine	EKR tase 4
---	-------------------

Tegevusnäitajad:
Ta oskab hinnata tööeesmärkide saavutamise kaasnemise riske (ohutus, kvaliteet, tähtsused jne). Ebaõnnestumise korral hindab 4. taseme plaatija olukorda ja kohandab oma tegevust vastavalt sellele.

B.2.17 Töölase tegevuse planeerimine, täiendõppes osalemine	EKR tase 4
--	-------------------

Tegevusnäitajad:
Ta töötab sihikindlalt ja omab tahet oma erialal töötada, analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasi liikumiseks. Osaleb kutsealases täiendõppes.

Plaatija tööd läbivad teadmised:

- 1) üldehitus- ja plaatimistöodel kehtivad tööohutusreeglid;
- 2) käitumisjuhend tööõnnetuse korral, esmaabi andmine;
- 3) üldteadmised ehitustöödel kehtivatest jäätmekäitluse ja keskkonnanõuete normidest;
- 4) plaatija tööks vajalikud elektrilised ja mehaanilised töövahendid, nende käsitlemise põhimõtted;
- 5) plaatija tööks vajalikud mõõteriistad (nt mõõdulatt, lood, mõõdulint jne), nende käsitlemise põhimõtted;
- 6) plaatimistö peamised töövõtted, nende rakendamine erinevates tööolukorras;
- 7) materjalide tööks ettevalmistamise ja ladustamise nõuded
- 8) tööjoonised, nende põhjal erinevate arvutuste (pindala-, mahu- ja kuluarvestuse jne) tegemise meetodid;
- 9) plaatimistöodele esitatavad kvaliteedinõuded;
- 10) üldteadmised energiatõhusast ehitamisest;
- 11) üldteadmised klienditeenindusest;
- 12) üldteadmised ettevõtluse alustest ning kutseala reguleerivast seadusandlusest.

Hindamismeetod(id):
Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-06052019-6.14/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Timo Torni, Edictum OÜ Jaan Vikat, MTÜ Eesti Maalrite Liit Tõnu Armulik, Tallinna Ehituskool Terje Jaksen, Tallinna Ehituskool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	22
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.05.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	3

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7122 Põrandategijad ja plaatijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Tiler, level 4
Saksa keeles	Fliessenlieger
Soome keeles	Laatoittaja
Vene keeles	Плиточник
C.3 Lisad	